

8.6.2017

SISÄMINISTERIÖ
kirjaamo@intermin.fi

Pelastusopiston lausunto Pellain uudistaminen nuohous 2017

Lausuntopyyntönne SM 007:00/2016

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi pelastuslain muuttamisesta (nuohous)

Sisäministeriö on pyytänyt Pelastusopistolta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi pelastuslain muuttamisesta nuohouksen järjestämisen ja vastuiden osalta.

Pelastusopisto kiittää sisäministeriötä mahdollisuudesta lausua luonnoksesta.

Pelastusopiston onnettomuuksien ehkäisyn tiimin opettajat ovat olleet mukana kommentoimassa asian valmistelussa jo esiselvitysvaiheiden aikana.

Yleiset huomiot muutoksesta

Pelastusopisto ei pidä ehdotettua muutosta nuohouksen järjestämisestä kaikilta osin hyvänä.

Nuohouksen avaaminen avoimeksi, täysin kilpailtavaksi yritystoiminnaksi ja nuohouksen hinnoittelun säätelyn poistaminen voivat vaikuttaa jatkossa nuohouspalvelujen saatavuuteen ja hintatasoon varsinkin haja-asutusalueilla. Riskinä on, että vapailla markkinoilla nuohouspalvelujen tarjonta keskittyy taajamiin ja haja-asutusalueilla nuohoojien saatavuus heikkenee ja nuohouksen hintataso voi nousta voimakkaastikin nykyiseen verrattuna.

Lisäksi kiinteistöjen omistajien velvoitteiden, nuohouksen ja nuohoustoiminnan valvonnan mahdollisuudet heikkenevät pelastusviranomaisen kannalta verrattuna nykyiseen piirinuohousjärjestelmään, jossa piirinuohoojat ovat toimineet osana pelastusviranomaisen valvontajärjestelmää turvallisuuden tarkkailijoina kiinteistöissä. Nuohoojat ovat lisäksi ilmoittaneet tähän saakka nuohoustyön yhteydessä havaitsemistaan vakavista vioista ja puutteista pelastusviranomaiselle. Tämä velvoite tulee säilyttää jatkossakin.

Esitetyllä muutoksella kiinteistön omistajien nuohouksesta huolehtimisveloitteen valvonta jäisi pelkästään kiinteistöjen omavalvonnan varaan. Pelastusopiston mielestä muutoksessa on säädettävä edelleen myös vapailla markkinoilla toimivien nuohoojien veloitteesta ylläpitää tietoja/nuohousrekisteriä nuohoamistaan kohteista nykyisen pelastuslain kaltaisesti, jotta pelastusviranomainen voi tarvittaessa tarkastaa kiinteistöjen nuohoustilanteen nuohoojilta. Lisäksi em. nuohoojien ilmoitusvelvoite vakavista vioista tulee edelleen säilyttää nykyisen, voimassa olevan pelastuslain kaltaisena.

Yksityiskohtaisia kommentteja lakimuutosesityksestä

Seuraavaan on koottu Pelastusopiston havaintoja ja yksityiskohtaisia kommentteja lakimuutosesitykseen.

Kunkin pykälän kohdalla kerrotaan lyhyesti, mitä ja miksi pitäisi muuttaa tai korjata. Lisätietoja antaa vanhempi opettaja Jani Jämsä.

13 a § Rakennusten nuohous

Onko tarkoituksella lievennetty nuohousväliä puulämmitteiseltä tulisijalta, joka ei ole pääasiallinen lämmitystapa, nykyisestä 1/a tasoon ”tarpeen mukaan”? esim. saunankiuas, leivinuuni tai takka kiinteistössä, joka on esim. kaukolämmössä tai jossa ko. tulisija on lisälämmönlähteenä? Ja tulee ko molempien ehtojen ”on rakennuksen pääasiallinen lämmitystapa” ja ”rakennusta käytetään yli neljä kuukautta vuodessa” täyttyä yhtä aikaa, jotta kerran vuodessa nuohousvelvoite olisi voimassa?

Pelastusopiston mielestä tämä heikentää kiinteistöjen turvallisuustasoa nykyiseen verrattuna, jos esimerkiksi puulämmitteistä saunan kiuasta tai edellä kuvatun kaltaista lisälämmitystulisijaa ei jatkossa ole pakollista nuohota kerran vuodessa.

Vähintään pitäisi säätää niin, että nuohoojan tulee nuohoustodistuksessaan ilmoittaa kiinteistön omistajalle tulisijan käytön perusteella vaatima seuraava nuohousväli ja -ajankohta, jota sitten tulee noudattaa.

61 § Nuohoustodistus

Nuohoustodistuksen sisältöön tulee lisätä tuo em. pykälän kommentteissa mainittu nuohoojan velvollisuus ilmoittaa kiinteistön omistajalle tulisijan käytön perusteella vaatima seuraava nuohousväli ja -ajankohta, jota sitten tulee noudattaa.

Nykyisen pelastuslain 61 §:n kaltainen nuohoojan ilmoitusvelvollisuus pelastusviranomaiselle nuohous-työn yhteydessä havaitsemistaan vakavammista vioista ja puutteista tulee säilyttää edelleen. Se tulee li-sätä velvoitteena nuohoojille tähän uuteen 61 §:ään. Nuohoojat ovat olleet osa pelastusviranomaisen valvontajärjestelmää kiinteistöjen turvallisuuden tarkkailijoina, ja tämän vioista ilmoittamisvelvoitteen poistaminen heikentäisi turvallisuustasoa ja pelastusviranomaisen valvonnan mahdollisuuksia.

Poistettava 62 § Nuohousluettelo

Nykyisen pelastuslain 62 § nuohoojan ylläpidettäväksi säädetystä nuohousluettelosta ehdotetaan poistettavaksi.

Esitetyllä muutoksella kiinteistön omistajien nuohouksesta huolehtimisvelvoitteen valvonta jäisi pelkästään kiinteistöjen omavalvonnan varaan. Pelastusopiston mielestä muutoksessa on säädettävä edelleen myös vapailta markkinoilla toimivien nuohoojien velvoitteesta ylläpitää tietoja/nuohousrekisteriä nuohoamistaan kohteista nykyisen pelastuslain kaltaisesti, jotta pelastusviranomainen voi tarvittaessa tarkastaa kiinteistöjen nuohoustilanteen nuohoojilta.

63 § Nuohoojan kelpoisuus

On hyvä, että nuohoojan kelpoisuusvaatimus on lakimuutosesityksessä edelleen säilytetty.

Tähän pykälään tulisi kuitenkin lisätä myös vaatimus nuohoojalle tarvittaessa osoittaa pätevyytensä asiakkaalle. Nyt, kun nuohouksen kilpailu vapautuu, tulee asiakkaan jollakin tavalla pystyä tunnistamaan, että hän asioi nimenomaan pätevän nuohoojan kanssa. Tähän saakka asia on varmistunut pelastuslaitoksen järjestämän nuohoustoiminnan kautta automaattisesti. Voisiko pätevyyden osoittaa jatkossa esimerkiksi pätevyyskortilla jollakin tavalla? Mutta mikä olisi se taho, joka tällaisen kortin myöntäisi?

Lisäksi jatkossa kiinteistön omistajien tulee saada helposti tieto/listaus alueellaan toimivista pätevistä nuohoojista, joilla on ammattitutkinto, jotta he voivat hakea palveluja. Kuinka tämä pystytään hoitamaan järkevästi? Voisiko esimerkiksi Nuohousalan keskusliitto pitää alueellisia rekisterejä pätevistä nuohoojista myös jatkossa? Entäpä, jos nuohooja ei ole ko. liiton jäsen?

Muita huomioita

Kuinka menetellään jatkossa tilanteissa, joissa kiinteistön omistaja ei saakaan pätevää nuohoojaa paikalle haja-asutusalueella tai se tulee kohtuuttoman kalliiksi? Voiko hän silloin nuohota itse tai hankkia nuohouksen ”epäpätevällä” nuohoojalla, vai kuinka menetellään?

Jatkossa pienikiinteistöjen omavalvontalomakkeilla tulee pelastuslaitosten painottaa nuohousvelvoitteiden hoitamista koskevissa kohdissa, kuka nuohouksen on suorittanut. Näin pelastusviranomainen pystyy varmistumaan, että nuohouksen on suorittanut pätevä nuohooja ja pystytään tarvittaessa varmistamaan nuohoojalta em. 62 §:n nuohousluettelovelvoitteen kautta, onko hän ko. kiinteistössä käynyt. Tätä asiaa voisi täsmentää jo laissa, se voisi olla 13a §:n lisävelvoitteena, että kiinteistön omistajan on ilmoitettava omavalvonnan yhteydessä, kuka nuohouksen on suorittanut.

Rehtori

Mervi Parviainen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pelastusopisto 08.06.2017 klo 14:25. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.